

REFERAT Ældre- og Handicapudvalget 2014-2017 d. 08-11-2016

Mødedato Tirsdag d. 08. november 2016 kl. 08:30

Mødested Udvalgsværelset, 3.s.54, Ørbækvej 100, fløj 3

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af Effekt- og økonomiopfølgning pr. 1/10.....	3
Godkendelse af anlægsopfølgningen pr. 1/10.....	8
Frigivelse af anlægsbevilling til brug for mere trygge forhold på plejecentre og botilbud.....	10
Godkendelse af tilsynspolitik for personlig pleje, praktisk hjælp og mad (hjemmepleje).....	12
Godkendelse af nyt serviceniveau for ledsagelse af beboere i botilbud til ferier, udflugter og ture.....	15
Godkendelse af forslag til målgruppen for "den varme rute".....	17
Godkendelse af udmøntningen af den øgede udskrivningsprocent og værdighedsmilliarden.....	19
Godkendelse af justering af budget 2017 og Kvalitets- og udviklingsplanen.....	24
Evaluerings af frikommuneforsøg.....	28
Orientering om Puljens dag.....	32
Orientering om status på økologi i Mad & Måltider.....	34
Orientering om status for afvikling af Kragssbjergløkke Leve-Ud og Leve-Bo.....	36
Orientering om udfordringer med kapaciteten på det specialiserede socialområde.....	38
Orientering om fællesspisninger, som har skullet bidrage til at øge kendskabet til Byens Køkken.....	40
Orientering om beboerbetalning på det specialiserede socialområde.....	41
Opfølgning på spørgsmål fra udvalgsmedlem vedr. forvaltningens brugertidsprocent (ATA-tid).....	43
Aktuelle sager.....	44

Punkt 1: Godkendelse af Effekt- og økonomiopfølgning pr. 1/10

00.01.00-A00-17-15

Resume

Ældre- og Handicapforvaltningen fremsender effekt- og økonomiopfølgning pr. 1/10 2016 for de områder, der hører under Ældre- og Handicapudvalget.

Effektopfølgningen giver en status på udviklingen i de seks effektmål, der hører under Ældre- og Handicapudvalget.

Status er:

- Flere borgere fastholdes på arbejdsmarkedet – positiv udvikling.
- Flere borgere vælger, at deres alderdom skal tage afsæt i Odense Kommune – positiv udvikling.
- Flere borgere bliver trænet med henblik på øget livskvalitet på egne vilkår – neutral udvikling.
- Flere borgere med funktionsnedsættelse får sat egne ressourcer i spil og kan mestre egen livssituation – negativ udvikling.
- Borgernes frihed og uafhængighed øges – negativ udvikling.
- Borgernes egen vurdering af deres helbred øges - ikke valide data og er derfor ikke opgjort

Med økonomiopfølgningen overgår kommunen til nye økonomiske styringsområder, jf. budgetforslag til Budget 2017. Som led i en forenkling af den økonomiske styringsramme tilpasses styringsområderne, så serviceområdet bliver et særskilt styringsområde, der lægger sig op ad Økonomi- og Indenrigsministeriets definition af kommunale serviceudgifter, dvs. udgifter, indtægter og statsrefusioner, der hører under kommunens samlede serviceudgiftsloft.

De nye styringsområder er:

- Driftsbevilling, henholdsvis Service og Overførselsudgifter mv.
- Anlægsbevilling
- Finansposter

Projekter med ekstern finansiering samt entreprenørordninger hører under hhv. Service og Overførselsudgifter mv.

Ændringerne træder i kraft med Effekt- og Økonomiopfølgningen 1/10. For en detaljeret beskrivelse af de nye styringsområder henvises til bilag. De opdaterede styringsområder vil sidenhen kunne tilgås via Byrådssite og Økonomiportalen.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltning indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Effekt- og økonomiopfølgningen pr. 1/10 2016.
2. At der søges budgetneutral tillægsbevilling fra Ældre- og Handicapudvalget til By- og Kulturudvalget med 93.661 kr. i 2016 og 95.535 kr. i 2017 og frem vedrørende Seniorhuset, Fangelvej og Roesskovsvej. Beløb vedrører afledt drift.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Brian Lauridsen deltog ikke i sagens behandling.

Udvalgsmedlem Helle Nielsen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Dette er årets sidste afrapportering på effekt og økonomi inden regnskabsaflæggelse. Parallelt med denne sag vil udvalgene behandle en opfølgning på anlægsprojekter, samt behandle en særskilt opfølgning for beskæftigelsesområdet (kun BSU).

Effekt- og økonomiopfølgningen pr. 1/10 2016 giver et helhedsbillede af udvalgenes og kommunens samlede økonomi og udfordringer samt en opfølgning på effektmålene for både byråd og udvalg. Ældre- og Handicapforvaltningen fremsender effekt- og økonomiopfølgning pr. 1/10 for de områder, der hører under Ældre- og Handicapudvalget.

Opfølgning på effektmål

Effektopfølgningen 1/10 præsenterer ligesom 1/6-sagen en status på indikatorerne for effektmålene.

Effektopfølgningen giver en status på udviklingen i de seks effektmål, der hører under Ældre- og Handicapudvalget.

Effektopfølgningen viser en negativ udvikling for to af effektmålene:

- Flere borgere med funktionsnedsættelse får sat egne ressourcer i spil og kan mestre egen livssituation
- Borgernes frihed og uafhængighed øges

For begge indikatorer gælder det, at der set over en længere periode har været en nedadgående tendens. Sammenlignet med 2015 er udviklingen dog positiv. Forvaltningen har fokus på disse to effektmål, da de indikerer effekten af den rehabiliterende forvaltning.

Effektopfølgningen viser en positiv udvikling for to af effektmålene:

- Flere borgere fastholdes på arbejdsmarkedet
- Flere borgere vælger, at deres alderdom skal tage afsæt i Odense Kommune

Effektmålet ”Flere borgere bliver trænet med henblik på øget livskvalitet på egne vilkår”, er næsten status quo. Det sidste effektmål handler om, at borgernes egen vurdering af deres helbred øges. Her foreligger der først data fra årskiftet.

Nyt beregningsgrundlag

Tidligere effektopgørelser er beregnet ud fra planlagte timer i driften. Efter indførelsen af en ny praksis i driften, er det kun muligt at lave beregningerne ud fra leverede timer. Det betyder, at forvaltningen bruger det nye beregningsgrundlag i effektopfølgningen pr. 1/10. For at gøre 1/10 tallene sammenlignelige med effektopgørelsen pr. 1/6, er 1/6 tallene i nærværende sag også beregnet efter det nye beregningsgrundlag.

Hvis 1/6 tallene i nærværende effektopgørelse bliver sammenlignet med sagen fra den 7/6, vil tallene ikke være ens. Forskellen opstår, fordi 1/6 tallene i sagen fra 7/6 er beregnet efter det gamle beregningsgrundlag. Mens 1/6 tallene i nærværende effektopfølgning er beregnet efter det nye beregningsgrundlag.

Symbolforklaring

Fælles for status på alle effektmål: En opadgående grøn tendenspil viser en ønskværdig udvikling i indikatoren. En gul nedadgående tendenspil viser en udvikling i indikatoren, der ikke er ønskværdig. En blå ligeud tendenspil viser, at der ikke har været en udvikling i indikatoren sammenlignet med sidste måling.

Udvalgsmål

Effektmål	Indikator	Status ultimo 2015	Status 1/6	Status 1/10	Tendens ml. 1/6 og 1/10	Ambitions-niveau 2016
Flere funktionsdygtige ældre og handicappede	Andel af borgere 65+, der modtager hjemmehjælp eller plejecenter	17,0 % ³	16,9 % ³ (ultimo april)	16,8 % (ultimo september)		16,6 %
Supplerende opfølgning	Fra januar 2014 til juli 2015 har andelen af borgere 65+ år, der modtager hjemmehjælp eller bor i plejecenter, været konstant faldende. Fra juli 2015 og frem synes andelen at have fundet et leje lige under 17 pct. Byrådet har sat som måltal, at andelen ved udgangen af 2016 skal være på 16,6 pct. Det er stadigt forvaltningens ambition, at nå dette mål. Det bør samtidigt bemærkes, at ambitionsniveauet er fastsat på baggrund af en specifik beregningsmetode. På grund af ny praksis fra driften, er det ikke længere muligt at anvende den beregningsmetode. I stedet anvendes nu en beregningsmetode, der stemmer overens med driftens praksis. Dette har til gengæld betydet, at andelen af borgere 65+ år, der modtager hjemmehjælp eller bor i plejecenter, gennemsnitligt er steget med ca. 0,5 pct. point. Det er skiftet i beregningsmetode, der gør, at forvaltningen ikke længere lever op til det politisk fastsatte ambitionsniveau.					

³ Tallet adskiller sig fra det tal, der er gengivet i Årsberetningen 2015 samt Effekt- og økonomiopfølgningen 1/6-16, da opgørelsesmetoden for indikatoren er ændret.

Odensemål	Flere funktionsdygtige ældre og handicappede
------------------	---

Udvalgsmål	Flere borgere med funktionsnedsættelse får sat egne ressourcer i spil og kan mestre egen livssituation				
		Status			
		Ultimo 2015	1/6	1/10	Tendens (ml. 1/6 og 1/10)
Udvalgsmålsindikator	Andelen af borgere med reduktion i behov for hjemmehjælp efter endt træningsforløb	55,9 %	63,7 %	60,0 %	
Supplerende opfølgning	Fra januar 2016 og frem til april 2016 fik flere borgere behov for mindre hjælp, efter de havde gennemført et træningsforløb. Udvikling gik fra at 56 % til 63,7 % af borgerne, havde brug for mindre hjælp efter et træningsforløb. Efter april 2016 skete der et fald i andelen med 6,8 %-point til 56,9 %. Siden da er udviklingen blevet vendt, så andelen af borgere der har brug for mindre hjælp efter et træningsforløb atter er stigende frem til 1/6. Frem til 1/10 er der sket et fald i andelen på 3,7 % point.				

Udvalgsmål	Flere borgere bliver trænet med henblik på øget livskvalitet på egne vilkår				
		Status			
		Ultimo 2015	1/6	1/10	Tendens (ml. 1/6 og 1/10)
Udvalgsmålsindikator	Uændret eller stigende gennemsnitsalder for ny-visiterede til plejecentre	81,2 år	83,7 år	81,2 år	
Supplerende opfølgning	Udviklingen er angivet som neutral. Det er den, da gennemsnitsalderen for ny-visiterede svinger kraftig mellem de enkelte måneder. Udsvinget sker da opgørelsen ofte er baseret på relativt få personer. Set over perioden januar 2015 til september 2016, så svinger gennemsnitsalderen omkring 81,9 år – plus/ minus 2 år. Det er ikke muligt at spore en hverken opadgående eller nedadgående tendens i gennemsnitsalderen for visitation til plejecentre.				

Udvalgsmål	Borgernes frihed og uafhængighed øges				
		Status			
		Ultimo 2015	1/6	1/10	Tendens (ml. 1/6 og 1/10)
Udvalgsmålsindikator	Reduktion i antallet af visiterede timer til hjemmehjælp 6 måneder efter visitation	44 %	43,6 %	37,6 %	
Supplerende opfølgning	Her måler vi, hvor meget hjælp borgeren får 6 måneder efter, de er visiteret til hjælpen. Pr. 1/6 havde borgerne fået reduceret 43,6 % i deres behov for hjemmehjælptimer siden deres visitation. Pr. 1/10 er reduktionen i timerne faldet til 37,6 % siden visitationstidspunktet. Udviklingen er vendt fra august og frem til nu. I august var andel på 25,4 %. Forvaltningen har fokus på udviklingen og følger den løbende.				

Odensemål	Flere kommer i uddannelse og job
------------------	---

Udvalgsmål	Flere borgere fastholdes på arbejdsmarkedet				
		Status			
		Ultimo 2015	1/6	1/10	Tendens (ml. 1/6 og 1/10)
Udvalgsmålsindikator	Andel af borgere i forløb med fysisk funktionsnedsættelse, der enten bibeholder job/uddannelse eller går fra ledighed til job/uddannelse	70,4 %	71,4 %	73,7 %	
Supplerende opfølgning	Den stigende andel skal ses i sammenhæng med, at der i samme periode har været et mindre fald i beskæftigelsen. Sædvanligvis er det vanskeligere at få folk i beskæftigelse, når beskæftigelsen generelt er faldende.				

Odensemål	Borgernes indkomst skal stige
------------------	--------------------------------------

Udvalgsmål	Flere borgere vælger, at deres alderdom skal tage afsæt i Odense Kommune				
		Status			
		Ultimo 2015	1/6	1/10	Tendens (ml. 1/6 og 1/10)
Udvalgsmålsindikator	Nettotilflytning 55-60 år (i antal personer)	37	30	45	
Supplerende opfølgning	Fra april til juni faldt nettotilflytningen, der dog i alle måneder var positiv. Fra juli til september er nettotilflytningen stigende. Det skal bemærkes, at der i de enkelte måneder kan være store udsving.				

Odensemål	Flere borgere er sunde og trives
------------------	---

Udvalgsmål	Borgernes egen vurdering af deres helbred øges				
		Status			
		Ultimo 2015	1/6	1/10	Tendens (ml. 1/6 og 1/10)
Udvalgsmålsindikator	SF12 – Fysisk score SF12 – Psykisk score	-	-	-	-
Supplerende opfølgning	Der foreligger ikke valide data.				

Opfølgning på driftsområder

Økonomiopfølgningen viser et forventet merforbrug svarende til 14,7 mio. kr. Der vil i nedenstående blive redegjort for, hvad hovedårsagerne er.

1.000 kr.	Korrigeret budget 2016	Forventet regnskab 2016	Afvigelse
Service i alt	2.114.322	2.124.522	10.200
Drift	2.132.785	2.142.985	10.200
- projekter med hel eller delvis ekstern finansiering	-18.463	-18.463	0
Overførselsudgifter mv. i alt	-21.710	-17.210	4.500
Overførselsudgifter mv.	-21.710	-17.210	4.500
- projekter med hel eller delvis ekstern finansiering	0	0	0
I alt	2.092.611	2.105.811	14.700

+ = merforbrug, - = mindreforbrug

De udkørende grupper

I 2015 skabte Ældre- og Handicapforvaltningen en organisation, der tager udgangspunkt i rehabiliteringsgrundlaget. Forvaltningen organiserede sig efter rehabiliteringsforløb og skabte tværfaglige arbejdspladser. Det har givet gode resultater for borgerne i og med, at forvaltningen er blevet dygtigere til at rehabilitere. Men den nye organisering har også givet nogle udfordringer. Et eksempel herpå er, at de udkørende grupper bruger en del mere tid på vejene, og det koster mange penge.

Med denne udfordring for øje justerer forvaltningen på organisationen.

Den mellemkommunale refusion

Merforbruget skyldes, at der er kommet en ny takstmodel på statsrefusion til plejeboliger, som følge af en ny bekendtgørelse.

Bevilling af handicapbiler og kropsbårne hjælpemidler

Bevillingen af handicapbiler har siden seneste økonomiopfølgning oplevet en stor stigning i antallet af bevillinger. I forhold til de kropsbårne hjælpemidler er det særligt bevillingen af ortopædisk fodtøj, som har oplevet en stigning. Der er ved at blive udfærdiget en rapport på hjælpemiddelområdet, hvor der bliver analyseret på data med henblik på at nedbringe udgifterne.

Text

Der henvises til sagsfremstillingens afsnit vedr. efektopfølgningen.

Økonomi

Denne sag har økonomiske konsekvenser for udvalget jf. sagsfremstillingen, men ikke for Odense Kommunes kassebeholdning og samlede serviceramme.

Bilag

Økonomiske styringsområder

Ældre- og Handicapudvalgets effektmål

Punkt 2: Godkendelse af anlægsopfølgningen pr. 1/10

00.32.00-A00-1-16

Resume

Byrådet vil i 2016 få to anlægsopfølgninger. Den første var pr. 1/6 2016, og dette er den anden.

Der afrapporteres på tre hovedindikatorer for anlægsprojekterne; 1) Økonomi, 2) Fremdrift og 3) Periodisering.

Økonomi er et udtryk for, om projektet forventes at holde det samlede budget. Der er tale om et flerårigt perspektiv.

Fremdrift beskriver, om det enkelte anlægsprojekt har den ønskede fremdrift.

Periodisering viser, om det enkelte projekt har udfordringer i forhold til at få udgifterne til at følge den budgetlagte periodisering. Her er der tale om ét-årigt perspektiver.

Det samlede overblik pr. 1. oktober 2016

ØKONOMI		Økonomien er i balance.
FREMDRIFT		Overskydende anlægsmidler overføres med henblik på at skabe incitament for igangsætning af teknologiprojekter på tværs af forvaltningerne i 2017.
PERIODISERING		Der er et forventet mindreforbrug på 2 mio. kr. i 2016, som overføres til 2017. Det er forventeligt med denne type af projekter.

Note: "Grøn" signalerer, at området forventes at være i balance ved regnskabsafslæggelse, "Gul" signalerer, at der er udfordringer på området, og "rød" signalerer, at der er store udfordringer på området. De præcise definitioner for trafiklysene er beskrevet i bilaget: "Kritiske niveauer i anlægsopfølgningen".

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Den samlede anlægsopfølgning for projekter under udvalget pr. 1/10 2016.
2. At der overføres 2.045.149 kr. i forventet mindreforbrug i 2016 til forbrug i 2017.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Brian Lauridsen deltog ikke i sagens behandling.

Udvalgsmedlem Helle Nielsen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Anlægsprojekter under 15 mio. kr.

I tabellen bliver der givet en oversigt over projekterne i 2016.

Anlægsprojekt	Korrigeret budget	Afhængig	Økonomi	Fremdrift	Periodisering
Velfærdsteknologi anlægsprojekt	750.675	750.675			
Investering af velfærdsteknologi	4.000.000	1.294.474			

Overskydende anlægsmidler bliver overført med henblik på at skabe incitamenter for igangsætning af teknologiprojekter på tværs af forvaltningerne i 2017.

Text

Sagen har ingen konsekvenser for et eller flere af byrådets otte effektmål.

Økonomi

Der henvises til resumé og sagsfremstilling.

Punkt 3: Frigivelse af anlægsbevilling til brug for mere trygge forhold på plejecentre og botilbud

14.20.04-A00-2-16

Resume

I denne sag indstilles, at byrådet godkender, at der frigives en anlægsbevilling til brandsikring og andre tryghedsgivende foranstaltninger på plejecentre og botilbud i Ældre- og Handicapforvaltningen.

Ældre- og Handicapforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen har i 2015 lavet en gennemgang af brandsikkerheden på alle kommunens plejecentre og botilbud. Derudover har et eksternt firma udarbejdet en rapport for hvert enkelt plejecenter og botilbud med status på ABA-anlæg samt anbefalinger til brandsikring. Alle ABA-anlæggene er i dag fuldt lovlige. De lever op til de lovkrav, som var gældende, da bygningerne blev etableret. Anbefalingerne går på, hvordan brandsikkerheden kan øges til et højere niveau.

Til budget 2017 er det besluttet, at den afsatte anlægspulje til renovering af plejecentre bliver målrettet ABA-anlæg, så risikoen for brandulykker bliver minimeret. Dette for, at borgerne skal opleve at føle sig trygge, når de bor på plejecentre og botilbud. Anlægsbevillingen var oprindeligt tiltænkt en optimering af boligmassen på baggrund af en kapacitetsanalyse, som skulle kortlægge potentialer og udstikke pejlemærker for udvikling af fremtidens boligformer.

Ældre- og Handicapforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen foreslår på den baggrund, at restbudgettet fra anlægsrammen "Renovering af plejecentre" bliver anvendt til brandsikring af plejecentre og botilbud samt andre tryghedsskabende foranstaltninger for at opnå en større tryghed for borgerne.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender, at der gives en anlægsbevilling på 17.000.000 kr. i 2017 til ABA-anlæg og andre tryghedsskabende foranstaltninger til plejecentre og botilbud i Ældre- og Handicapforvaltningen. Anlægsbevillingen stilles til rådighed for By- og Kulturforvaltningen. Anlægsbevillingen finansieres af eksisterende anlægsramme "Renovering af plejecentre".

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Helle Nielsen deltog ikke i mødet.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlemmerne Brian Dybro og Pernille Bendixen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Ældre- og Handicapforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen vil som del af den videre proces udarbejde principper for at opnå større tryghed for beboerne på Odense Kommunes plejecentre og botilbud. Principperne vil sammen med det eksterne firmas afrapportering danne grundlaget, når midlerne skal udmøntes og dermed sikre, at midlerne bliver anvendt så hensigtsmæssigt som muligt.

Derudover vil forvaltningerne udarbejde anbefalinger til beboerne til brandsikring af deres bolig, da kommunen ifølge lovgivningen ikke må betale for udgifter vedrørende boligdelen til eksempelvis brandsikring.

Rapporten i hovedtræk

Det eksterne firmas rapport indeholder en vurdering af stedernes ABA-anlæg samt anbefalinger til den forebyggende brandsikring. Her kommer rapporten blandt andet med forslag til, hvordan brande kan undgås gennem påvirkning af personers adfærd, og hvordan sårbare personer kan beskyttes mod brandrisici.

Endelig er der fokus på den afhjælpende brandsikring. Det består for det første i at sikre, at de aktive brandsikringstiltag, som for eksempel ABA-anlæg, virker efter nuværende standarder. For det andet at personalet har den fornødne parathed i forbindelse med brand. Og endelig at bygningen har den forventede modstandsevne over for brand.

Text

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

En optimering af brandsikkerheden vil gøre borgerne mere trygge og dermed bidrage til en øget livskvalitet.

Økonomi

Anlægsrammen Renovering af Plejecentre - beløb i 1.000 kr.	2015	2016	2017
Budget:			
Budget 2015	3.000	14.000	3.000
Frigivet OB 19.15.2016	-3.000		
Overført ved budgetopfølgning 22.06.2016		-14.000	14.000
Korrigeret budget	0	0	17.000
Godkendelse denne sag			17.000
Restbudget på anlægsrammen			0

Af de 3.000.000 kr. der blev frigivet ved byrådsmødet den 19/8 2015 refter der stadig 2.646.627 kr. således, at det samlede resterende beløb efter frigivelsen i denne sag er 19.646.627 kr. Heraf skal der reserveres 200.000 kr. til at færdiggøre en handleplan for kapacitetsanalysen således, at det samlede beløb til mere trygge forhold på plejecentre og botilbud bliver på 19.446.627 kr.

Afledt drift udgør 384.554 kr. i 2017 og i årene fremover, som finansieres af rammen for afledt drift ”Renovering af Plejecentre” og vil blive behandlet i forbindelse med budgetopfølgningen 1/10 2017.

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 4: Godkendelse af tilsynspolitik for personlig pleje, praktisk hjælp og mad (hjemmepleje)

00.22.00-A21-1-16

Resume

Denne sag er udsat fra mødet i Ældre- og Handicapudvalget den 11/10 2016.

I sagen skal Ældre- og Handicapudvalget træffe beslutning om kommunens tilsynspolitik for personlig pleje, praktisk hjælp og mad til borgere i eget hjem. Disse tilbud benævnes under ét som hjemmepleje.

Efter serviceloven skal kommunen offentliggøre en tilsynspolitik for hjemmepleje, som er omfattet af reglerne for frit valg af leverandører. Det vil sige personlig pleje, praktisk hjælp og mad til borgere i eget hjem.

Der er ikke krav om, at kommunen skal have en tilsynspolitik for personlig pleje, praktisk hjælp og mad til beboere på plejehjem m.v. Tilsynspolitikken omfatter derfor ikke dette område. Men kommunen fører tilsyn med personlig pleje, praktisk hjælp og mad til beboere på plejehjem mv. på lige fod med tilsynet med hjemmeplejen til borgere i eget hjem.

Der skal mindst én gang om året følges op på tilsynspolitikken og kommunen skal foretage de nødvendige justeringer.

Ældre- og Handicapforvaltningen forelægger derfor sagen for Ældre- og Handicapudvalget til beslutning af, om udvalget kan godkende den fremlagte tilsynspolitik.

Ældre- og Handicapudvalget godkendte første gang tilsynspolitikken i oktober 2012.

De gennemførte tilsyn og den nye tilsynsmodel, som udvalget godkendte den 5/4 2016, har ikke givet anledning til forslag om ændringer i den nuværende tilsynspolitik.

Tilsynspolitikken, som forvaltningen fremlægger til godkendelse, svarer derfor med nogle mindre justeringer uden indholdsmæssig betydning til den nugældende tilsynspolitik.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget godkender "Tilsynspolitik for personlig pleje, praktisk hjælp og mad til borgere i eget hjem", som beskrevet i bilaget.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Helle Nielsen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

I denne sag skal Ældre- og Handicapudvalget træffe beslutning om kommunens tilsynspolitik for personlig pleje, praktisk hjælp og mad til borgere i eget hjem (hjemmepleje).

Kommunen skal efter lovgivningen offentliggøre en tilsynspolitik for hjemmepleje, som er omfattet af reglerne for frit valg af leverandører. Det vil sige personlig pleje, praktisk hjælp og mad til borgere i eget hjem.

Der skal mindst én gang om året følges op på tilsynspolitikken og kommunen skal foretage de nødvendige justeringer.

Ældre- og Handicapforvaltningen forelægger derfor sagen for Ældre- og Handicapudvalget til beslutning af, om udvalget kan godkende den fremlagte tilsynspolitik.

Ældre- og Handicapudvalget godkendte første gang tilsynspolitikken i oktober 2012.

Tilsynspolitikken indeholder kommunens retningslinjer og procedurer for, hvordan kommunen fører tilsyn med leverandørernes udførelse af hjælpen og for, hvordan kommunen følger op på tilsynsresultaterne.

Tilsynspolitikken omfatter både tilsyn med den kommunale hjemmepleje og de private leverandører, som udfører hjemmepleje for kommunen.

Indholdet af tilsynspolitikken

Tilsynsopgaven udføres af en ekstern tilsynsleverandør.

Denne udfører uanmeldte tilsyn som stikprøver.

De uanmeldte tilsyn skal give svar på følgende overordnede spørgsmål:

- Får borgerne den hjælp, de har ret til?
- Er hjælpen tilrettelagt og udført på en faglig forsvarlig måde?
- Er der kvalitet og sammenhæng i indsatserne?
- Forebygger indsatserne, at mindre problemer udvikler sig til alvorligere problemer

De enkelte tilsyn afsluttes med en mundtlig afrapportering til den lokale leder samme dag.

Hvis tilsynsleverandøren finder alvorlige fejl og mangler hos en borger, kontakter leverandøren Ældre- og Handicapforvaltningen, så forvaltningen kan sørge for at iværksætte de nødvendige tiltag.

De overordnede resultater samles i opsamlingsrapporter, som Ældre- og Handicapudvalget og Ældrerådet modtager til orientering. Opsamlingsrapporterne offentliggøres tillige på Odense Kommunes hjemmeside.

Ældre- og Handicapforvaltningens erfaringer med tilsynspolitikken i praksis

Som driftsansvarlig myndighed har kommunen fortsat ansvaret for, hvordan tilsynsopgaven udføres og skal følge op på det tilsyn, tilsynsleverandøren foretager.

Tilsynet er udført af rådgivnings- og revisionsvirksomheden BDO, som Ældre- og Handicapforvaltningen har overdraget opgaven til.

Tilsynene er foretaget ud fra tilsynspolitikken, som den er beskrevet ovenfor. Det er Ældre- og Handicapforvaltningens erfaring, at udførelsen af tilsynsopgaven har fungeret tilfredsstillende.

Omfanget og indholdet af tilsynene har været passende i forhold til at påse, at borgerne får den hjælp, som de har krav på, og at hjælpen har en kvalitet, som svarer til den kvalitetsstandard, som udvalget har vedtaget.

Tilsyn med hygiejnen hos Odense kommunes madservice varetages af Fødevareregionen.

Ældre- og Handicapforvaltningens nye tilsynsmodel stemmer overens med tilsynspolitikken

Forvaltningen fremlagde den 5/4 2016 en ny tilsynsmodel for Ældre- og Handicapudvalget. Dette skete på grund af, at forvaltningens tidligere kontrakt med BDO om tilsyn var udløbet i efteråret 2015.

Udvalget vedtog her, at de lovpligtige tilsyn i blandt andet hjemmeplejen fortsat skal varetages af en ekstern leverandør. Dette stemmer overens med den nuværende tilsynspolitik.

Ingen indholdsmæssige ændringer i den fremlagte tilsynspolitik

De gennemførte tilsyn og den nye tilsynsmodel har ikke givet anledning til ændringer i den nuværende tilsynspolitik. Forvaltningen har foretaget nogle mindre justeringer uden indholdsmæssig betydning i den tilsynspolitik, som fremlægges til godkendelse.

Den fremlagte tilsynspolitik og Ældrerådets høringssvar er vedlagt som bilag.

Text

Flere borgere er sunde og trives

Tilsynspolitikken bidrager positivt til sundhed og trivsel for Odenses ældre og handicappede, da den understøtter en sammenhængende indsats, som forebygger, at mindre problemer vokser sig store.

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

Tilsynspolitikken understøtter livskvaliteten for Odenses ældre og handicappede, da den er med til at sikre, at borgerne får den hjælp, de har behov for. En hjælp, som bygger på den rehabiliterende tilgang og har som fokus, at borgernes egne ressourcer er i spil. Tilsynspolitikken kan dermed bidrage til, at borgerne bevarer evnen til at mestre egen livssituation.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Høringssvar fra Ældrerådet

Tilsynspolitik for personlig pleje og praktisk bistand - 3 (002) mla

Punkt 5: Godkendelse af nyt serviceniveau for ledsagelse af beboere i botilbud til ferier, udflugter og ture

00.00.00-A00-456-16

Resume

I denne sag skal udvalget godkende et nyt serviceniveau for ledsagelse af beboerne i botilbud til ferier, udflugter og ture (§ 85). Udvalget har senest drøftet et nyt serviceniveau på udvalgsrådet den 30/8 2016.

Udvalget har tidligere besluttet, at ledsagelse til ferier, udflugter og ture til borgere med en medfødt eller erhvervet hjerneskade bliver besluttet af de enkelte botilbud i samarbejde med beboerne.

I praksis giver det udfordringer i forhold til ansøgninger om ledsagelse på individuelle ferier, udflugter og ture. For når der bliver givet afslag, skal forvaltningen kunne henvise til et serviceniveau og en konkret og individuel begrundelse. Det har forvaltningen ikke mulighed for med ovenstående ordning. Derfor er der behov for et nyt serviceniveau.

I sagsfremstillingen præsenterer forvaltningen et fremtidigt serviceniveau for ledsagelse af beboere i botilbud til ferier, udflugter og ture.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget godkender det i sagsfremstillingen præsenterede serviceniveau for ledsagelse af beboere i botilbud til ferier, udflugter og ture.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Helle Nielsen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Kommunen skal foretage en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov for hjælp til socialpædagogisk støtte under udflugter, ferier mv. Kommunen træffer afgørelser med udgangspunkt i serviceloven og kommunens serviceniveau på området.

Med det udgangspunkt er det fremtidige serviceniveau for ledsagelse af beboere i botilbud til ferier, udflugter og ture blevet udarbejdet.

Det fremtidige serviceniveau til ledsagelse af beboere i botilbud til ferier, udflugter og ture (§ 85)

Beboerne i botilbud vil få et fast beløb svarende til 4.203 kr. pr. borger. Beløbet skal bruges til ferier, udflugter eller ture, og vil blive udmøntet som naturalier i form af pædagogisk bistand.

Rehabiliteringslederen skal hvert år aftale med borgerne, hvordan pengene vil blive anvendt. Samt om borgerens faste beløb skal gå til individuelle ture eller fællesture. Aftalen kan med fordel blive indgået, når rehabiliteringsplanen for borgeren bliver udarbejdet.

I forbindelse med aftalen skal rehabiliteringslederen oplyse borgeren om konsekvenserne, hvis borgeren vælger en individuel tur. Herunder, at det kan betyde, at borgeren ikke får mulighed for at deltage på planlagte fællesture.

Når borgeren vælger en individuel ferie, udflugt eller tur, kan botilbuddet tilkøbe en vikar til ledsagelsen af borgeren svarende til det faste beløb pr. borger.

Serviceniveauet er også gældende for Odense-borgere i udenbys tilbud. Men det er ikke gældende for udenbys borgere i Odense-tilbud.

Handicaprådets høringssvar/spørgsmål

Handicaprådet havde mulighed for at afgive høringssvar til sagen på deres møde den 6/10 2016. Handicaprådet stillede to spørgsmål på mødet. Spørgsmål og svar fremgår af nedenstående.

For det første stillede Handicaprådet spørgsmål om det er muligt at konvertere det faste beløb på 4.203 kr. pr. borger til antal timer pr. borger. Dette forslag kan forvaltningen ikke umiddelbart imødekomme, da serviceniveauet vil bero på en individuel vurdering af den enkelte borgers behov. Det er således individuelt, hvor mange timer den enkelte borger vil få til ledsagelse. På den baggrund er det ikke meningsfuldt at konvertere beløb pr. borger til timer pr. borger, da timeprisen vil variere.

For det andet stillede Handicaprådet spørgsmål om, hvordan forvaltningen vil finansiere serviceniveauet. Forvaltningen kan endnu ikke give et svar på dette, da finansieringen afhænger af udvalgets beslutning om udmøntning af budget 2017.

Text

Med det nye serviceniveau forventes det, at livskvaliteten for målgruppen bliver øget.

Økonomi

Det nye serviceniveau vil koste 1.820.000 kr. årligt, og svarer til 4.203 kr. pr. borger. Det er en merudgift på ca. 0,9 mio. kr. i forhold til 2015, som finansieres inden for handicapområdet.

Punkt 6: Godkendelse af forslag til målgruppen for "den varme rute"

27.36.24-A00-1-16

Resume

I denne sag skal udvalget beslutte, hvad forvaltningen skal tilbyde den gruppe af borgere, der var tiltænkt daglig levering af varm mad ("den varme rute").

Sagen følger op på udvalgets beslutning den 27/9 om dels at ophøre med at tilbyde levering af varm mad dagligt. Dels at udarbejde et nyt løsningsforslag til målgruppen, som er på 120 borgere.

Forvaltningens løsningsforslag er, at kommende borgere, der får en madbevilling, får tilbudt en indledende samtale med en diætist. Formålet med samtalen vil være, at diætisten undersøger, om en madbevilling kan suppleres med andre mad-, måltids- og ernæringsindsatser. De borgere, der herefter bliver kategoriseret som værende særligt sårbare, vil få et opfølgende besøg. Forslaget bliver uddybet i sagsfremstillingen.

Ældrerådet har afgivet høringssvar, som er vedlagt som bilag. Handicaprådet har ikke ønsket at afgive høringssvar.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget godkender det i sagsfremstillingen præsenterede forslag til den gruppe af borgere, der var tiltænkt daglig levering af varm mad.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Helle Nielsen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Alle kommende borgere, der får en madbevilling, får tilbudt en indledende samtale med en diætist. Diætisten skal have fokus på at undersøge, om en madbevilling kan suppleres med andre mad-, måltids- og ernæringsindsatser. De borgere, der herefter bliver kategoriseret som værende særligt sårbare, vil få et opfølgende besøg. Forventningen er, at det vil have en forebyggende effekt i forhold til at bidrage til at udskyde målgruppens behov for yderligere ydelser fra forvaltningen. Ved at have en indledende samtale sikrer forvaltningen

- At borgeren bliver præsenteret for relevante mad-, måltids- og ernæringsindsatser relateret til borgerens ernæringstilstand
- At der bliver skabt en sammenhæng mellem eksisterende tilbud og nye indsatser.

Diætisterne vil med en indledende samtale få mulighed for at igangsætte en mad-, måltids- eller ernæringsindsats på et tidspunkt, hvor indsatsen kan have forebyggende karakter.

En ernæringsindsats kan være, at diætisterne i samarbejde med borgeren planlægger den rette kostform. For eksempel om borgeren har behov for energitætte mellemmåltider eller kost med modificeret konsistens.

Et eksempel på en måltidsindsats er "Måltidsguiden", hvor frivillige måltidsguides bliver koblet på borgere, som ønsker at finde eller genfinde glæden ved måltidet. Det kan være enten i form af basale færdigheder i madlavning, deltagelse i spisefællesskaber eller lignende.

Et andet eksempel med et forebyggende sigte er "spiseven-ordningen", hvor en frivillig spiser sammen med den ældre borger i borgerens hjem.

Text

Flere borgere er sunde og trives

Indsatserne skal sikre, at de ældre borgere har en god fysisk og psykisk sundhedstilstand. En god ernæring er vejen til at bibeholde kræfter til at leve det gode liv og forebygge den aldersbetingede forværring af sundhedstilstanden.

Flere borgere med funktionsnedsættelse får sat egne ressourcer i spil og kan mestre egen livssituation

Ved at give borgerne viden om og vejledning i deres egen ernæringssituation, bliver borgerne i stand til selv at træffe de gode og rigtige valg i forhold til ernæring.

Økonomi

Den varme rute kostede 1,7 mio. kr. årligt. Heraf bliver 400.000 kr. tilbageført til de udkørende grupper. Der er således 1.3 mio. kr. årligt til rest, som tilføres budgetværnet. I sagen vedr. "Godkendelse af justering af budget" er der en beskrivelse af, hvad et budgetværn er samt, hvad formålet med budgetværnet er.

Bilag

Ældrerådets høringssvar

Punkt 7: Godkendelse af udmøntningen af den øgede udskrivningsprocent og værdighedsmilliarden

00.32.00-A00-1-16

Resume

I denne sag skal udvalget godkende udmøntningen af den ekstra skatteindtægt som følge af den øgede udskrivningsprocent ("velfærdsprocenten") og værdighedsmilliarden. Sagen følger op på udvalgets drøftelse den 11/10, og er et led i planen for udmøntning af budgetforliget.

Indtægterne fra den øgede udskrivningsprocent bliver brugt til at sikre et varigt løft af velfærden i Odense Kommune. For Ældre- og Handicapudvalget betyder den øgede udskrivningsprocent, at der bliver tilført 31,9 mio. kr. til ældre- og handicapområdet i 2017, 39,0 mio. kr. i 2018, 39,9 mio. kr. i 2019 og 41,2 mio. kr. i 2020.

Værdighedsmilliarden skal understøtte udbredelsen og implementeringen af værdighedspolitikken. Odense Kommunes andel er 31,6 mio. kr. årligt. Heraf er der allerede udmøntet 21,8 mio. kr. Det betyder, at der fra 2017 til 2019 er 9,8 mio. kr. årligt, som endnu ikke er udmøntet.

Samlet er der 41,7 mio. kr., som skal udmøntes.

Som følge af den øgede udskrivningsprocent vil der med denne udvalgssag ske:

- En styrkelse af bemanningen på plejecentrene om aftenen (20 mio. kr.)
- En styrkelse af handicapområdet (10 mio. kr.)
- En styrkelse af aktiviteterne i botilbuddene på handicap- og psykiatriområdet (1,9 mio. kr.)
- En styrkelse af forebyggelse og sundhedsfremme (1,1 mio. kr.)

Derudover skal udvalget tage stilling til indsatserne fra Ældremilliarden. I sagsfremstillingen vil der være en præsentation af forslagene.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget godkender, at den øgede udskrivningsprocent og værdighedsmilliarden bliver udmøntet til:

1. Forebyggelse og sundhedsfremme (1,1 mio. kr.)
2. Ansættelse af personale på plejecentrene om aftenen
 - a. Værdighedsmilliarden finansierer 9,8 mio. kr.
 - b. Den øgede udskrivningsprocent finansierer 10,2 mio. kr.
3. Investeringer i handicapområdet, herunder ansættelse af borgernært personale (10 mio. kr.)
4. Bortfald af sparekrav til budget 2018 som følge af Fokusområde Handicap (5 mio. kr.). Beløbet finansieres af provenustigningen fra den øgede udskrivningsprocent fra 2017 til 2018.
5. Videreførelsen af indsatser fra Ældremilliarden (8,7 mio. kr.). Herunder,
 - a. at indsatserne fra Ældremilliarden bliver gjort permanente.
 - b. at budgettet for Mobilitetshjælpemidler og aktiv ventetid opjusteres fra 1,3 mio. kr. til 3,6 mio. kr.
6. Aktiviteter på botilbuddene på handicap- og psykiatriområdet (1,9 mio. kr.)

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget godkender indstillingens punkt 2a.

Rådmand Brian Skov Nielsen og udvalgsmedlem Niclas Turan Kandemir stemmer for de øvrige indstillingspunkter.

Udvalgsmedlemmerne Kristian Guldeldt, Mark Grossmann, Brian Lauridsen og Christel Gall stemmer imod de øvrige indstillingspunkter, idet finansieringen delvist er baseret på en skattestigning, og henviser i stedet til finansiering tilvejebragt i partiernes ændringsforslag til budget 2017 samt til Værdighedsmilliarden.

Indstillingspunkterne 1, 2b, 3, 4, 5 og 6 er dermed forkastet.

Rådmand Brian Skov Nielsen og udvalgsmedlem Niclas Turan Kandemir bruger deres standsningsret og anmoder om, at indstillingspunkterne, 1, 2b, 3, 4, 5 og 6 sendes videre til afgørelse i byrådet jf. styrelseslovens § 23.

Udvalgsmedlem Helle Nielsen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

I sagsfremstillingen præsenterer forvaltningen forslag til, hvordan midlerne fra den øgede udskrivningsprocent, og værdighedsmilliarden kan blive udmøntet. Nedenstående tabel giver en oversigt over midlerne samt de krav, der er til udmøntningen.

	Midler til udmøntning i 2017 (mio. kr.)	Krav til midler
Indtægter fra den øgede udskrivningsprocent	31,9	Skal sikre et varigt løft af velfærden.
Værdighedsmilliarden	9,8	Skal understøtte udbredelsen og implementeringen af værdighedspolitikken.
Samlet	41,7	

Forslag til udmøntning af midler

Tabellen giver en oversigt over forvaltningens forslag til den konkrete udmøntning af midlerne. Herefter vil der være en beskrivelse af hvert af forslagene.

1000 kr. 2017-priser	2017
1. Realisering af forebyggelsesstrategien	-1,1
2. Ansættelse af personale på plejecentre om aftenen	-20,0
3. Investeringer i handicapområdet samt bortfald af sparekrav til budget 2018	-10,0
4. Videreførelse af indsatser fra Ældremilliarden	-8,7
5. Aktiviteter i botilbud på handicap- og psykiatriområdet	-1,9
I alt	-41,7

1. Forebyggelse og sundhedsfremme

Odense Kommunes sundhedsprofil har vist, at der er væsentlige sundhedsmæssige forskelle mellem indkomstgrupper. Sundhedsprofilen viser, at dem med de laveste uddannelser og de laveste indkomster generelt set har et dårligere helbred og dermed en dårligere alderdom. Det kan en målrettet forebyggelsesindsats være med til at rette op på. Fokus for indsatsen vil være de borgere, som er i målgruppen for de ydelser Ældre og Handicapforvaltningen tilbyder.

Forslaget ligger i tråd med den forebyggelsesstrategi, som udvalget godkendte i juni.

Forvaltningen foreslår, at der afsættes 1,1 mio. kr. til området.

2. Ansættelse af personale på plejecentre om aftenen

I dette forslag foreslår forvaltningen, at der bliver prioriteret 20 mio. kr. til styrkelse af bemanningen på plejecentrene om aftenen. Forvaltningen anslår, at der vil kunne ansættes 44 medarbejdere fra 2017.

For at midlerne bliver anvendt mest hensigtsmæssigt, anbefaler forvaltningen, at plejecentrene får mulighed for at bruge midlerne der, hvor de gør bedst gavn om aftenen. Det kan betyde, at midlerne vil blive anvendt forskelligt afhængigt af plejecentrenes behov. Derudover anbefaler forvaltningen, at tildelingen sker på baggrund af antallet af pladser på plejecentrene (se fordeling af midler i bilaget).

Af de 20 mio. kr. foreslås det, at værdighedsmilliarden finansierer 9,8 mio. kr. Denne andel skal besluttes på udvalgsrådet, da der er ansøgningsfrist for værdighedsmilliarden den 15. november. Den resterende andel på 10,2 mio. kr. foreslås finansieret af den øgede udskrivningsprocent.

3. Investeringer i handicapområdet samt bortfald af sparekrav til budget 2018

Forvaltningen foreslår, at udvalget investerer 10 mio. kr. i handicapområdet. Midlerne skal gå til investeringer i handicapområdet, herunder ansættelse af borgernært personale. Forvaltningen anslår, at der vil kunne ansættes 23 medarbejdere fra 2017 stigende til 34 i 2018.

Derudover foreslår forvaltningen, at handicapområdets sparekrav til Fokusområde Handicap på 5 mio. kr. til budget 2018 bortfalder. Sparekravet blev besluttet af byrådet i forbindelse med budget 2016. Beløbet finansieres af provenustigningen fra den øgede udskrivningsprocent fra 2017 til 2018.

Forvaltningen foreslår, at der bliver igangsat en proces, hvor borgere med handicap, pårørende og interesseorganisationer bliver inddraget i forhold til, hvordan midlerne til investeringer i handicapområdet bedst bliver anvendt. Processen vil udmønte sig i konkrete forslag, som præsenteres for udvalget i januar 2017.

Et alternativ til at udmønte midlerne som beskrevet i ovenstående, kunne være at ansætte personale med det samme. Dette anbefaler forvaltningen dog ikke, da processen med inddragelse af relevante interessenter skal sikre, at midlerne bliver anvendt mest hensigtsmæssigt.

Målet for handicapområdet er fortsat at have et stærkt fokus på:

- At de borgere, der kan og vil, får mulighed for at flytte til mere selvstændige tilbud
- At borgerne opnår en større selvstændighed i botilbuddet gennem rehabilitering
- At handicapområdet bliver fremtidssikret

4. Videreførelse af indsatser fra Ældremilliarden

Som led i Finansloven for 2014 blev der afsat 1 mia. kr. årligt frem til 2015 til et varigt løft af indsatsen på det kommunale ældreområde. I 2016 blev indsatserne finansieret af budgetforliget.

Fra 2017 skal udvalget selv finansiere indsatserne. I tabellen er præsenteret de indsatser, som udvalget i forbindelse med budgetbidraget har godkendt. Derudover foreslår forvaltningen, at Mobilitetshjælpemidler og aktiv ventetid opjusteres fra 1,3 mio. kr. til 3,6 mio. kr. samt, at indsatserne bliver gjort permanente.

Indsatser	Formålet med indsatserne	Budget 2017 (mio. kr.)
Tid til aftenomsorg	Indsatsen er samtænkt med det nuværende tilbud Aktiviteter i plejeboliger for at sikre aktivitets- og omsorgsbehovet henover døgnet for borgere på plejecenter.	2,2
Hjerneskadeteam +65-årige	Tilbuddet til borgere på 65+ år med erhvervet hjerneskada er samtænkt med tilbuddet til borgere under 65 år. Indsatsen sikrer en tværfaglig og rehabiliterende indsats med udgangspunkt i borgernes potentialer.	1,1

Team opsøgende ældre og forebyggende hjemmebesøg	Indsatserne Forebyggende hjemmebesøg og Team opsøgende ældre er samtænkt og indarbejdet i Odense Kommunes samlede tilbud om forebyggende hjemmebesøg.	1,8
--	---	-----

Formålet med Forebyggende hjemmebesøg er at arbejde mere metodisk og foretage screening af borgerens funktionsevne. Samtidigt er formålet udvide målgruppen for forebyggende hjemmebesøg til at omfatte +65-årige socialt udsatte ældre.

Formålet med Team opsøgende ældre er at få iværksat en opsøgende, støttende, koordinerende og rådgivende indsats overfor +65-årige borgere med økonomiske og sociale problemer.

Mobilitetshjælpemidler og aktiv ventetid	Målet er, at genoptræningen efter sygehusindlæggelse bliver rykket frem, så genoptræningen bliver sat i gang inden for 24 timer efter modtagelse af genoptræningsplanen. Indsatsen skal også sikre, at borgeren kan låne træningsredskaber i det omfang, borgerne har behov for det. Derudover har indsatsen fokus på at borgere, der er på vej til en operation bliver støttet med instruktion og træningsredskaber, hvis det kan imødegå funktionstab inden sygehusbehandlingen.	3,6
--	--	-----

Aktiviteter i botilbud på handicap- og psykiatriområdet.

Forvaltningen foreslår, at botilbuddene på handicap- og psykiatriområdet får et tilbud magen til Aktiviteter i Plejeboliger (herefter AiP). Konkret er forslaget, at Aktiviteter i Plejebolig bliver udvidet til også at dække botilbud på handicap- og psykiatriområdet.

AiP er et tilbud bestående af medarbejdere, der tager rundt på byens kommunale plejecentre. Flere gange om ugen kommer AiP på hvert af de 21 plejecentre, hvor de laver gymnastik med beboere, spiller kort, går ture, læser højt, tager på udflugter osv.

Aktiviteterne i botilbud på handicap- og psykiatriområdet vil blive tilrettelagt i samarbejde med borgerne og bliver dermed målrettet de pågældende målgrupper. Ligesom på plejecentrene vil der blive lagt stor vægt på, at det er de samme medarbejdere, som møder borgerne.

Som del af gruppen af medarbejdere vil der, ud over det faste personale, indgå blandt andet:

- pædagog- og ergoterapeutstuderende, som er i praktik
- borgere i fleksjob
- borgere i løntilskud
- borgere med handicap

Forvaltningen foreslår, at der afsættes 1,9 mio. kr. til området.

Text

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

Udmøntningen af midlerne fra den ekstra skatteindtægt og værdighedsmilliarden forventes at øge livskvaliteten for Odenses ældre og borgere med handicap.

Økonomi

Der henvises til sagsfremstillingen.

Bilag

Fordeling af midler til ansættelse af personale på plejecentre om aftenen

Punkt 8: Godkendelse af justering af budget 2017 og Kvalitets- og udviklingsplanen

00.32.00-A00-1-16

Resume

I denne sag skal udvalget godkende en justering af budget 2017, en justering af Kvalitets- og Udviklingsplanen samt et fortsat budgetværn. Sagen følger op på udvalgets drøftelse den 11/10.

Til budget 2017 er det nødvendigt at få justeret på udvalgte områders budgetter, så udgifter og budget stemmer overens. Det drejer sig om følgende områder:

- Overførsel af merforbruget fra 2016
- Merforbruget til køb/salg af plejeboligpladser pga. ændret takstberegning
- Fast tilknyttede læger til beboere på plejecentre
- Klippekortordningen

Derudover er der fokus på Kvalitets- og udviklingsplanen. Det er en plan, som skal sikre, at forvaltningen skaber et provenu blandt andet gennem arbejdet med rehabilitering. Provenuerne fra Kvalitets- og udviklingsplanen var oprindeligt tiltænkt omprioriteringsbidraget. Men med den nye økonomiaftale mellem KL og regeringen er omprioriteringsbidraget næsten blevet annulleret. Kvalitets- og udviklingsplanen bidrager derfor i stedet til at skabe et økonomisk råderum.

Endelig anbefaler forvaltningen, at der fortsat er et budgetværn. Budgetværnet skal blandt andet bidrage til at sikre, at uforudsete udgifter ikke påvirker serviceniveauet for borgerne.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller, at udvalget godkender:

1. Justeringen af budgetter for de udkørende grupper, køb/salg af pladser samt fast tilknyttede læger til beboere på plejecentre.
2. At forvaltningen fortsætter med at tilbyde klippekortet.
3. Justeringen af Kvalitets- og Udviklingsplanen.
4. Et budgetværn på 20 mio. kr.

Beslutning

Ældre- og Handicapudvalget godkender indstillingen.

Udvalgsmedlem Helle Nielsen deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

I sagsfremstillingen er der en beskrivelse af årsagerne til justeringen af budgetterne samt en præsentation af Kvalitets- og Udviklingsplanen. Til sidst er der en kort begrundelse for, hvorfor det anbefales fortsat at have et budgetværn.

Baggrund for midler, der skal udmøntes

Midlerne, der er til udmøntning, kommer fra Kvalitets- og udviklingsplanen og fra nedjusteringen af plejeboligpladser på Kragbjerggløkke Leve-Bo, som udvalget blev orienteret om på udvalgs mødet den 30/8.

Årsager til justering af budget

I tabellen er der en beskrivelse af de årsager, som kræver en justering af budgettet.

Område	Årsager til justering af budget	2017 (mio.)
--------	---------------------------------	----------------

kr.)

Overførsel af merforbruget fra 2016 i de udkørende grupper	Årsagen til merforbruget er organiseringen af og kørslen i de udkørende grupper. Tiden brugt på kørsel er steget med mere end 50% siden ændringen af organisationen i 2015.	14,7
--	---	------

Derfor er der lavet en tilpasning af organisationen. Tilpasningen vil gøre det muligt for de udkørende grupper at køre smartere i et Odense i transformation.

Køb/salg af plejeboligpladser	En ændret takstberegning på plejeboligområdet har resulteret i flere udgifter for forvaltningen. Samtidig får forvaltningen færre indtægter fra andre kommuner end der er budgetteret med.	6,5
-------------------------------	--	-----

Fast tilknyttede læger til beboere på plejecentre	Som en del af satspuljeaftalen for 2016 er der afsat 100 mio. kr. til en gradvis indfasning af en landsdækkende ordning med fast tilknyttede læger til beboere på plejecentre. Ordningen skal yde en generel sundhedsfaglig rådgivning til personalet på plejecentret.	1,0
---	--	-----

Da beløbet, som Odense Kommune bliver tildelt, er under 2 mio. kr. skal forvaltningen selv finansiere indsatsen.

Klippekortsordningen	Fra 2017 overgår beløbet til bloktilskuddet. Udvalget har derfor ikke længere råderet over midlerne. Det betyder, at udvalget selv skal finansiere indsatsen.	2,1
----------------------	---	-----

Klippekortet anvendes pt. af ca. 220 borgere.

I alt		24,3
-------	--	------

Kvalitets- og udviklingsplanen

Kvalitets- og udviklingsplanen er en dynamisk plan som skal sikre, at forvaltningen skaber et provenu blandt andet gennem arbejdet med rehabilitering.

Projekterne er præsenteret i nedenstående tabel. Projektbeskrivelserne er vedlagt som bilag.

Projekter	Effekt og konsekvenser	2017 (mio. kr.)
Rehabilitering af borgere med fysiske funktionsnedsættelse	Borgeren kommer hurtigere tilbage til eget hverdagsliv. Forventet kortere tid til hjemmepleje. Dette fordi • borgere afsluttes helt eller afsluttes til et hjælpemiddel, • forløbene reduceres i antal dage • hjælpen reduceres, fordi behovet mindskes.	3,0

Fortsat udvikling af Forløb sindslidelse - bevægelse fra døgn til dag	Borgeren får øget selvstændighed. Forvaltningen reducerer antallet af botilbudspladser og etablerer støtte i egen bolig i stedet.	4,6
Mindre indgribende boligtilbud til ældre	Et mindre indgribende boligtilbud understøtter borgeren i at opretholde mest mulig selvstændighed længst muligt. Forvaltningen reducerer antallet af plejeboligpladser og etablerer mindre omkostningstunge boligformer.	0
Optimering og implementering af velfærdsteknologiske løsninger	Projektet består af en række delprojekter, som bl.a. har fokus på øget selvhjulpenhed. De velfærdsteknologiske løsninger skal bl.a. bidrage til at gøre borgerne helt eller delvist selvhjulpne. Det vil samtidig betyde personalereduktioner.	2,5
Rehabilitering i Forløb vedvarende sygdomsudvikling	Bremser borgernes tab af funktionsevne og udskyder behovet for større indsatser. Konsekvensen af projektet er, at medarbejderstaben skal reduceres, som følge af, at forvaltningen opnår effekt af rehabiliteringen og dermed kan reducere antallet af indsatser i borgernes rehabiliteringsforløb	4,0
Hjemmetræning (genoptræning.dk)	Borgerne genvinder hurtigere funktionsevnen. Budgettet til terapeuter i fysisk funktionsnedsættelse bliver reduceret	2,0
Administrations-analysen	Effektivisering af administrationen. Reduktion af budgetter til HR og økonomiunderstøttelse.	1,0
Opkvalificering af de udkørende grupper i forhold til neuropædagogik i Forløb Erhvervet Hjerneskade	Borgeren vil få de mest effektfulde indsatser, som på sigt skal sikre en mere selvstændig tilværelse. Neuropædagogisk team nedlægges. Medarbejdere bliver fordelt på nye arbejdspladser. Derudover vil der ske en ændring i medarbejdersammensætningen.	0
Optimering af hjælpemiddelservice	Projektets skal undersøge og realisere potentialerne ved indførsel af chip-registrering på hjælpemidler. Administrativ effektivisering	0,5
I alt		17,6

Provenuerne er under forudsætning af, at forvaltningen gennemfører projekterne i Kvalitets- og udviklingsplanen. For alle projekters vedkommende vil provenuerne blive fundet via personalereduktioner, hvilket vil betyde personalereduktioner af op til 40 medarbejdere i 2017.

Provenuerne er siden udvalgets vedtagelse af budgetbidraget i juni blevet nedjusteret. Konkret drejer det sig om:

- Optimering og implementering af velfærdsteknologiske løsninger (nedjusteret fra 6,1 til 2,5 mio. kr.)
- Rehabiliteringsforløb i forløb vedvarende sygdomsudvikling (nedjusteret fra 10 til 4 mio. kr.)
- Opkvalificering af de udkørende grupper i forhold til neuropædagogik i Forløb erhvervet hjerneskade (nedjusteret fra 2 mio. kr. til 0 kr.)
- Udgifter til kørsel (udgår)

Provenuerne kan blive yderligere justeret på et senere tidspunkt. Det skyldes især projekt: Fortsat udvikling af Forløb sindslidelse. I dette projekt er der indregnet et forventet provenu ved, at forvaltningen opsiger driftsoverenskomsten med Lindehuset. Det er dog ikke endeligt afklaret, om provenuet vil kunne blive indfriet.

Forvaltningen vil i 2017 have fuldt fokus på økonomien blandt andet gennem arbejdet med Kvalitets- og Udviklingsplanen.

Budgetværn

Et budgetværn sikrer, at udvalget har en reserve til uforudsete udgifter. Den reserve vil bidrage til at sikre, at forvaltningen opretholder serviceniveauet, selvom der skulle komme udgifter til uforudsete hændelser. Forvaltningen foreslår derfor, at der fortsat er et budgetværn på 20 mio. kr. som de andre år.

I 2017 vil budgetværnnet blive anvendt til de endnu ukendte omkostninger vedr.:

- Lukningen af Kragssbjergløkke
- Nedjustering af brugen af regionale pladser indenfor de specialiserede socialområde samt
- Justering af organisationen.
- Lukning af Lindehuset og de afledte konsekvenser heraf.

Text

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

Kvalitets- og Udviklingsplanen vil blandt andet bidrage til at gøre borgerne mere selvhjulpne ved:

- At styrke borgernes evne til at klare hverdagen.
- At træne borgeren til et bedre funktionsniveau.

Økonomi

Oversigt over midler, der skal udmøntes

1000 kr. 2017-priser	2017
Provenuer fra Kvalitets- og udviklingsplanen	17,6
Nedjustering af plejeboligpladser på Kragssbjergløkke	6,7
I alt	24,3

Punkt 9: Evaluering af frikommuneforsøg

00.01.00-A00-1312-16

Resume

I denne sag bliver Ældre- og Handicapudvalget orienteret om evalueringerne af to frikommuneforsøg, som er gennemført i Ældre- og Handicapforvaltningen.

Det drejer sig om frikommuneforsøget om vederlagsfri fysioterapi og frikommuneforsøget om bedre udnyttelse af botilbud og plejeboliger.

Evalueringerne er foretaget af Rambøll Management Consulting og BDO Consulting (Rambøll/BDO) på vegne af KL og Social- og Indenrigsministeriet.

Begge evalueringer er gennemført som en samlet evaluering på tværs af alle de kommuner, som har deltaget.

Der er tale om statsligt finansierede evalueringer. Evalueringerne er derfor undtaget fra lovgivningens krav til indhold af evalueringer af frikommuneforsøg.

Nedenfor giver forvaltningen et resumé af Rambøll/BDO's evalueringer af de to forsøg. Efter hvert resumé bliver Rambøll/BDO's evalueringer suppleret med forvaltningens vurdering af frikommuneforsøgene.

Evalueringen af de to andre frikommuneforsøg, som Ældre- og Handicapforvaltningen har gennemført, er behandlet på udvalgets møde den 5/4 2016.

Af denne sag fremgik det, at udvalget skulle orienteres, når de kommende statsligt finansierede evalueringer forelå af frikommuneforsøgene om vederlagsfri fysioterapi og om bedre udnyttelse af botilbud og plejeboliger.

Rambøll/BDO's evalueringer vedlægges som bilag.

Resumé af evalueringen af frikommuneforsøget om vederlagsfri fysioterapi

Vederlagsfri fysioterapi – en koordineret og sammenhængende indsats til anden lovgivning på træningsområdet

Kort beskrivelse af forsøget Seks kommuner har via frikommuneforsøget haft mulighed for at kræve, at alment praktiserende læger giver oplysninger til kommunen om deres henvisninger til vederlagsfri fysioterapi. Dette giver kommunen mulighed for at rådgive borgere, læger og privatpraktiserende fysioterapeuter om træningsmuligheder i kommunen og at koordinere på tværs af de tilbud, som borgeren modtager.

Formål med frikommuneforsøget:

- At øge kvaliteten af den vederlagsfri fysioterapi
- At fremme sammenhængen i opgaveløsningen

Supplerende forventning tilført af kommunerne:

- Reduktion af udgifterne og færre borgere, der modtager vederlagsfri fysioterapi

Ældre- og Handicapforvaltningen iværksatte frikommuneforsøget den 1/3 2014 og afsluttede det den 15/6 2015.

Resumé af evalueringen

Evalueringen giver ikke entydigt grundlag for at konkludere, at forsøget bør gøres permanent, da resultaterne i forsøgskommunerne på flere områder peger i forskellige retninger.

Sammenfatning af evalueringens resultater:

- Stigning i korrekt udfyldte henvisninger fra lægerne
- Der er etableret bedre kommunikation og sammenhæng mellem lægernes, fysioterapeuternes og kommunernes arbejde
- Det er ikke dokumenteret, at forsøget samlet set har medført besparelser for deltagerkommunerne

Forsøget har desuden vist, at andelen af fejlhenvisninger er lavere end oprindeligt antaget, og at andelen af fejlhenvisninger ikke er blevet mindre under forsøget.

Følgende områder har frikommuneforsøget ikke påvirket:

- Borgernes tilfredshed med den vederlagsfri fysioterapi
- Antallet af borgere, som modtager vederlagsfri fysioterapi

Rambøll/BDO's vurdering

- Der vil være fordele ved at samle visiterings- og finansieringsansvaret hos én myndighed og have et øget fokus på, om holdydelser i højere grad kan erstatte individuelle ydelser
- Risiko for øget bureaukrati og en øget oplevelse af kontrol hos læger og fysioterapeuter, hvis kommunale sagsbehandlere involveres mere

Samlet vurdering:

Rambøll/BDO vurderer samlet set, at forsøget med fordel kan gøres permanent. De lægger vægt på, at det er frivilligt, om kommunerne vil kræve oplysningerne om vederlagsfri fysioterapi hos lægerne.

Ældre- og handicapforvaltningens vurdering af frikommuneforsøget om vederlagsfri fysioterapi

Ældre- og Handicapforvaltningen deltog i frikommuneforsøget om vederlagsfri fysioterapi i godt ét år.

Forvaltningen modtog oplysninger fra de praktiserende læger om deres henvisninger til vederlagsfri fysioterapi i ca. 15% af de henvisninger, der blev udarbejdet i denne periode. Forvaltningen havde valgt at lade det være frivilligt for lægerne, om de ville deltage i forsøget.

Ældre- og Handicapforvaltningen stødt på uregelmæssigheder i henvisningerne. Fx var der et mindre antal fejlhenvisninger.

I ca. 1/3 af de sager, vi blev orienteret om, bidrog forvaltningen med råd og vejledning til borgerne; og set i det lys vil en øget kommunal involvering formentlig forbedre forløbet for borgerne.

Over for dette står ressourceanvendelsen dels for lægerne, der skal give orientering til kommunen, og dels for kommunen, der skal yde vejledning til borgere og foretage kontrol af henvisningerne.

Ældre- og Handicapforvaltningen bakker op om Rambøll/BDO's vurdering om, at der vil være fordele ved at samle visiterings- og finansieringsansvaret hos én myndighed. Samtidig finder forvaltningen, at den ansvarlige myndighed kunne være kommunen på linje med anden genoptræning og vedligeholdende træning.

Resumé af evalueringen af frikommuneforsøget om bedre udnyttelse af botilbud og plejeboliger

Bedre udnyttelse af botilbud og plejeboliger

Kort beskrivelse af forsøget Fem kommuner har via frikommuneforsøget fået udvidet adgang til at udvisitere beboere i længerevarende botilbud efter serviceloven og til at opsigse lejere af almene plejeboliger.

For at opsiges er der dog bl.a. krav om, at opsigelsesretten er skrevet ind i boligdokumentet/lejekontrakten, og at kommunen samtidig anviser borgeren en anden passende bolig.

Odense Kommune anvender frikommuneforsøget i forhold til almene plejeboliger, herunder en række specialiserede tilbud, som er opført som plejeboliger efter almenboligloven.

Frikommuneforsøget skal være med til at sikre, at borgerne får de mest hensigtsmæssige tilbud. Forsøget skal skabe det nødvendige flow i de specialiserede botilbud, så borgere, der ikke længere nyder gavn af botilbuddet, hjælpes til et mere hensigtsmæssigt botilbud, og borgere på venteliste får det specialiserede botilbud hurtigere.

Formålet med frikommuneforsøget:

- At afprøve, hvordan en mere fleksibel anvendelse af botilbud og plejeboliger kan understøtte den kommunale opgaveløsning.

Ældre- og Handicapforvaltningen iværksatte frikommuneforsøget den 1/8 2013 og deltager fortsat i forsøget.

Resumé af evalueringen

De deltagende kommuner ønsker i høj grad at bevare den mulighed, de har fået med frikommuneforsøget.

Dette gælder, uanset at ingen kommuner i forsøgsperioden har anvendt muligheden for at udvisitere eller opsiges borgere. Kommunerne peger her på tidsperspektivet for forsøget som en hovedårsag til, at der endnu ikke er udvisiteret eller opsagt borgere.

Flere kommuner forventer, at det vil blive relevant at tage muligheden i brug på sigt.

Evalueringen viser, at forsøget har et særligt potentiale i forhold til de borgere, som har et rehabiliteringspotentiale, fordi deres behov for boligtilbud ændrer sig over tid.

Flere kommuner peger også på et potentiale i forhold til efterladte ægtefæller i plejeboliger, som ikke har et plejebehov og som optager pladser for plejekrævende borgere.

Forsøget har hidtil ikke skabt de store reaktioner fra borgere, som har fået indskrevet opsigelsesretten i deres boligdokument eller lejekontrakt.

Forsøget har ikke været en stor opgavemæssig byrde for de deltagende kommuner.

Rambøll/BDO's vurdering af det

Rambøll/BDO er blevet bedt om at vurdere det økonomiske potentiale, hvis frikommuneforsøget gøres permanent.

økonomiske
potentiale

Rambøll/BDO konstaterer, at der ikke foreligger data til at foretage en egentlig beregning. De har i stedet udarbejdet regneeksempler, som dog ikke er repræsentative og som alene tjener et illustrativt formål.

Ældre- og Handicapforvaltningens vurdering af frikommuneforsøget om bedre udnyttelse af botilbud og plejeboliger

Alle Ældre- og Handicapforvaltningens beboere i almene plejeboliger til ældre og de fleste af beboerne indenfor det specialiserede socialområde er omfattet af lejelovgivningen.

Det betyder at beboerne som udgangspunkt ikke kan opsiges, medmindre de misligholder lejemålet.

Beboere, der ikke længere har brug for et særligt tilbud, f.eks. fordi de er rehabiliteret til et bedre niveau, kan således ikke opsiges. Raske ægtefæller, der flytter med deres syge ægtefælle i en plejebolig, kan heller ikke opsiges, når den syge ægtefælle dør.

Konsekvensen er, at andre borgere, der har behov for et konkret tilbud, ikke kan få det.

Frikommuneforsøget udvider kommunens mulighed for at opsiges borgere, der ikke længere opfylder kriterierne for det konkrete tilbud.

Forsøget har kørt i godt tre år og Ældre- og Handicapforvaltningen vurderer, at opsigelsesretten nu er skrevet ind i et stort antal lejekontrakter.

Forvaltningen har ikke opsagt nogen borgere efter bestemmelsen.

Forvaltningen har i enkelte tilfælde henvist til opsigelsesretten i efterlevende ægtefællers lejekontrakter. De efterlevende ægtefæller har herefter selv valgt at flytte. Der har derfor ikke været behov for at opsiges dem.

Opsigelsesretten synes at falde naturlig for alle indflyttere, for der har ikke været problemer med accepten.

Ældre- og Handicapforvaltningen tilslutter sig de deltagende kommuners ønske om at bevare frikommuneforsøgets opsigelsesret fremover.

Bilag

2016 Evaluering af frikommuneforsøg bedre udnyttelse af botilbud

2016 Evaluering af frikommuneforsøg med vederlagsfri fysioterapi

Punkt 10: Orientering om Puljens dag

00.00.00-A00-665-16

Resume

I denne sag bliver der orienteret om ”Puljens Dag”.

Puljens dag er en del af den årlige udmøntning af paragraf 18 puljen. På Puljens dag kan Odenses frivillige sociale foreninger mundtligt søge om støtte til et projekt eller initiativ.

Puljens Dag blev afholdt i Bolbro Borgerhus den 8/9 2016, hvor ca. 90 borgere deltog. Der var god opbakning med 19 tilmeldte foreninger ud af 24 mulige pladser. Især foreninger med målgrupper under 60 år havde mange tilmeldte. 14 foreninger lavede en mundtlig præsentation og 12 foreninger fik i alt bevilget 195.050 kr. Blandt foreninger som søgte midler var der en stor spredning i forhold til alder, etablerede og nystartede foreninger, etnisk baggrund og køn (se tabel).

Tabel – Oversigt over foreninger og bevilgede beløb

Forening	Bevilget beløb
Bosniakkisk torturofferforening i Odense	8.000
Børn, Unge og Sorg	15.000
Børns Voksenvenner	25.000
Den Frie Rådgivning	17.000
Et Brobyggende Fællesskab	14.000
Folkekirkens Nødhjælp - genbrug	4.050
Home-Start Odense	25.000
Landsforeningen BoPaM	12.000
Venneforeningen Lille Glasvej Plejecenter	10.000
Røde Kors Odense	20.000
SMIL	20.000
Venligboerne	25.000
Samlet	195.050

Udover de mundtlige præsentationer var der et oplæg om §-18 puljen for 2017. Samt en inspirationscafe med medarbejdere tilknyttet Kulturpuljen og Musikpuljen, Forstadspuljen, Idrætspuljen samt Frivilligcenter Odense.

Evalueringen viser følgende:

- Stor tilfredshed: Ansøgere til §18 Udviklingspuljen var generelt tilfredse med arrangementet. Især oplevede deltagerne det positivt, at de kunne indgå direkte i en dialog med kommunens medarbejdere og dermed få øjeblikkelig og relevant vejledning.
- Kommunikation: Viden om arrangementet er primært blevet spredt gennem foreninger og direkte invitationsmail fra Odense Kommune.
- Nye initiativer: Der er stor enighed om, at Puljens Dag fremmer nye initiativer og nye og flere foreningsmedlemmer bliver inddraget i ansøgningsprocessen.
- Øget kendskab til udviklingspuljen: Puljens dag havde til hensigt at fremme tilgængeligheden af og kendskab til udviklingspuljen. Puljen skulle samtidig lette den administrative opgave for foreningerne ved, at kommunen blandet andet sikrede skriftligheden. Forvaltningerne vurderer, at Puljens Dag har givet øget kendskab og tilgang til

udviklingspuljen. Samtidig er vurderingen, at foreningerne har lettere adgang til udviklingsmidler ved at bruge deres frivillige kræfter på projektindhold og aktiviteter frem for en omfattende ansøgningsprocedure.

Kort om Puljens dag

Puljens Dag er en konkret indsats i forhold til Civilsamfundsstrategien. Center for Civilsamfund foreslår, at et lignende arrangement bliver holdt i september 2017. Opfordringen er endvidere, at Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen i 2017 flere gange årligt holder et arrangement udelukkende med mulighed for at fremlægge mundtlige ansøgninger til §18 Udviklingspuljen.

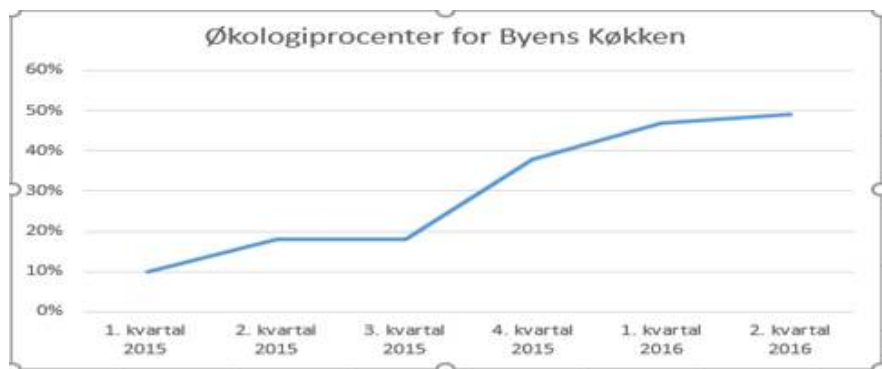
Punkt 11: Orientering om status på økologi i Mad & Måltider

27.36.24-A00-1-16

Resume

I denne sag bliver der orienteret om status på anvendelsen af økologiske råvarer i Mad og Måltider.

Som et resultat af miljøpolitikken har Odense Kommunes produktionskøkken og cafeer siden 2015 arbejdet med bæredygtighed og økologi. Udviklingen i andelen af økologiske råvarer i madfremstillingen – den såkaldte ”økologiprocent” – ser sådan ud for Byens Køkken:

Status for økologiprocenten i cafeerne pr. 2. kvartal 2016 er opgjort i nedenstående tabel.

Cafeer	Økologiprocenter i cafeerne (pr. 2. kvartal 2016)
Rådhuset	51 %
Ørbækvej	59 %
Phønix	66 %
Socialcentret	37 %
Slottet	55%
Klosterbakken	26 %
Biblioteket	51 %
Borgerservice	51 %
Symfoniorkestret	48 %

Økologiske spisemærker

Byens Køkken, Rådhuset, Ørbækvej, Slottet og Phønix har haft det økologiske spisemærke i bronze siden marts 2016. Kravet til spisemærket i bronze er en økologiprocent mellem 30-60%.

Målet er:

- At alle kantiner har en økologiprocent på 30 % ved udgangen af 2016. Det vil kunne sikre et økologisk spisemærke af bronze.
- At Byens Køkken har en økologiprocent på 60 % ved udgangen af 2017. Det vil kunne sikre et økologisk spisemærke i sølv.
- At alle 10 cafeer har en økologiprocent på 60 % ved udgangen af 2017. Det vil kunne sikre et økologisk spisemærke i sølv.

I 2015/2016 er projektet ØKO++ blevet gennemført. Formålet har været at give medarbejderne de nødvendige kompetencer til at omlægge konventionel produktion til delvis økologisk produktion inden for eksisterende budgetter.

Derudover har der været fokus på at fastholde og videreudvikle et eventuelt allerede opnået økologisk niveau. Projektet har omfattet både Byens Køkken, kantiner og cafeerne.

Projektet er finansieret af midler fra Økologifremmepuljen, der er administreret af Natur- og Erhvervsstyrelsen.

Økonomi

Mad og Måltider samarbejder med Indkøb og Kontraktstyring i Borgmesterforvaltningen om aftaler med leverandører og forhandling af priser. Derudover er der via et samarbejde med Udvikling Fyn skabt kontakt til lokale leverandører af lokale økologiske råvarer.

Punkt 12: Orientering om status for afvikling af Kragssbjergløkke Leve-Ud og Leve-Bo

00.00.00-A00-496-16

Resume

Den 30/8 2016 beslutter Ældre- og Handicapudvalget at opsiges driftsoverenskomsten med OK-Fonden vedrørende Kragssbjergløkke Leve Ud. I forlængelse heraf har OK-Fonden bedt om at komme ud af driftsoverenskomsten for de 18 plejeboliger i Kragssbjergløkke Leve Bo. Plejeboligerne i Kragssbjergløkke Leve Bo bliver drevet på samme adresse som Kragssbjergløkke Leve Ud. Sagen giver en status for afviklingen.

Status

Ældre- og Handicapforvaltningen respekterer OK-Fondens ønske om at blive frigjort fra driftsoverenskomsten på Kragssbjergløkke Leve Bo. Begrundelsen fra OK-Fonden er, at uden andre aktiviteter på adressen, kan de ikke drive et plejecenter med 18 boliger økonomisk forsvarligt. Driften bliver for sårbart og OK-Fonden har meddelt, at de ikke kan løse opgaven med leve op til en forsvarlig døgndækning. Af samme årsag giver det ingen mening at lade andre overtage driften af plejeboligerne. Beslutningen skal også ses i sammenhæng med, at Ældre- og Handicapforvaltningen forventer at reducere antallet af plejeboliger i de kommende år.

Afviklingen af Kragssbjergløkke kommer derfor til at omfatte 23 midlertidige rehabiliteringspladser og de 18 plejeboliger.

OK-Fonden og Ældre- og Handicapforvaltningen har etableret et tæt og konstruktivt samarbejde om afviklingen af begge tilbud. Der er udarbejdet en fælles tids- og handleplan over processen. Der er nedsat en fælles styregruppe og arbejdsgruppe. Der vil blive nedsat ad hoc-grupper efter behov. Tids- og handleplanen holder på nuværende tidspunkt.

Leve Ud vil være afviklet pr. 31/10 2016 og forventningen er, at Leve Bo er afviklet senest den 28/2 2017. I forhold til Leve Bo er processen lidt forud for tidsplanen. Pr. 1/11 2016 vil halvdelen af beboerne være flyttet til andre tilbud.

Borgerne skal have mindst mulige gener af beslutningerne om afvikling. I fællesskab er der afholdt revisitationsmøder med både borgerne i Leve Ud og beboerne i Leve Bo. I det omfang det har været et ønske har pårørende deltaget.

Leve Ud

I forhold til beboerne på de 23 rehabiliteringspladser er der gennemført individuelle tilpasninger af borgernes handleplan. Langt de fleste borgere er afsluttet inden den 1/11. For de resterende borgere er der udarbejdet en individuel rehabiliteringsplan. På den måde kan borgerne fortsætte deres rehabilitering i hjemmet eller i et andet tilbud. Kun en enkelt borger vil ikke være flyttet pr. 1/11 pga. usikkerhed om både personlige forhold og boligsituation. Borgeren er blevet tilbudt at blive på Kragssbjergløkke til situationen er løst, dog senest til ophøret af Leve Bo.

Leve Bo

Processen blev igangsat allerede inden beslutningen om afvikling af Leve Ud blev truffet i udvalget den 30/8. Der har været afholdt to møder med beboere og deres pårørende. Her har OK-Fonden redegjort for beslutningen og de deraf følgende konsekvenser. Forvaltningen har deltaget ved begge møder og svaret på spørgsmål. Herudover har OK-Fonden løbende stået til rådighed for svar på spørgsmål, som er blevet koordineret med forvaltningen.

Afviklingen er hidtil gået efter planen, men der har bestemt været og er fortsat en del udfordringer. Der har været stor frustration blandt beboere og pårørende, hvilket er forståeligt. Pårørende har også ind i mellem henvendt sig til pressen med deres frustration. Her samarbejder OK-Fonden og Odense Kommune også tæt om opgaverne.

Både OK-Fonden og forvaltningen har forsøgt at strække sig langt i bestræbelserne på at følge behov og ønsker fra beboerne og deres pårørende.

I et samarbejde mellem OK-Fondens medarbejdere og forvaltningen er der afholdt individuelle revisitationsaftaler med beboere og deres pårørende. I samtalerne er det drøftet, hvor beboeren kunne tænke sig at flytte ind. I et tæt samarbejde mellem beboeren, pårørende og forvaltningen er det forsøgt at finde den bedst mulige bolig til borgeren.

I forhold til beboerne er der indgået følgende aftaler

- OK-Fonden hjælper med nedpakning og et flyttefirma sørger for flytning og hjælp til udpakning i den nye bolig.
- Der bliver ydet bistand til opsætning af lamper og gardiner i nødvendigt omfang.

- Der bliver sørget for transport af borgeren til den nye plejebolig i det omfang pårørende ikke kan løse opgaven.
- Der bliver taget hånd om indskud i ny bolig og afvikling af økonomiske aftaler i den gamle bolig.
- Det er aftalt, at beboerne bliver holdt skadesløse for udgifter forbundet med beslutningen om afviklingen, med mindre der er tale om misligholdelse af boligen der fraflyttes.
- Pårørende bliver inddraget i det omfang borgeren og de pårørende ønsker det.

Samarbejdet mellem OK-Fonden og Ældre- og Handicapforvaltningen

Der har været et meget konstruktivt og gnidningsfrit samarbejde om afviklingen af de to tilbud.

Der er indgået et protokollat mellem parterne om afvikling af de to tilbud. Her afgiver begge parter gensidigt retten til et års opsigelse af driftsoverenskomsten. Samtidig forpligter parterne sig til at finde forhandlingsløsninger på de udfordringer, de støder på. Odense Byråd er aftalt som opmand, hvis det mod forventning ender med uenighed.

Afviklingsomkostningerne er komplicerede at gøre op, særlig på grund af, at hele Kragssbjergløkke er opdelt i 3 ejerlejligheder. Den Selvejende institution ejer ejerlejlighed 1, der består af stuen og 1. sal samt en del af kælderen. Odense Kommune ejer ejerlejlighed 2 og 3. Ejerlejlighed 2 er de 18 plejeboliger på 2. sal samt resten af kælderen. Ejerlejlighed 3 er et serviceareal på 16 m² knyttet til plejeboligerne.

De væsentligste økonomiske opgaver er

- Omdannelse af driftstilskud i afviklingsperioden.
- Aftale om midler til fortsat drift af bygningerne i ejerlejlighed 1 indtil afvikling.
- Opgørelse af personaleafledte omkostninger til opsigelse, fratrædelse o.l.
- Beregning af omkostninger i forbindelse med flytningen af beboere.
- Opgørelse af økonomiske mellemværende i ejerlejlighed 1, hvor OK-Fonden har optaget et ombygningslån på 5 mio. kr. i forbindelse med etableringen af Leve Ud. Til gengæld har Odense Kommune et pant i ejendommen på 2, 8 mio. kr. der stammer fra en tidligere ombygning i 1996.
- Inventardeling
- Afklaring af bygningernes fremtidige anvendelse

Samarbejde med andre forvaltninger

OK-Fonden og Odense Kommune har vurderet mulighederne for at finde anden anvendelse til bygningerne. Ældre- og Handicapforvaltningen har ikke umiddelbare behov, og OK-Fonden har meddelt, at de gerne vil afvikle Ejerlejlighed 1. Vejen er derfor banet for at finde en ny fælles løsning for hele Kragssbjergløkkes anvendelse. På den baggrund har Ældre- og Handicapforvaltningen kontaktet By- og Kulturforvaltningen, der allerede er i gang med at finde en mulig køber.

Ligeledes samarbejder vi om nedlæggelse af plejeboligerne og de beboerrelaterede forhold i forbindelse med lejekontrakter o.l.

Endelig foregår et samarbejde med Beskæftigelses- og Socialforvaltningen om beboernes indskudslån.

Økonomiske konsekvenser af afviklingen

Som det fremgår af status, er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at opgøre de endelige udgifter til afviklingen af de to tilbud. Positivt tæller det med, at det er lykkedes at afvikle Leve Ud hurtigt og at flytningerne fra Leve Bo går hurtigere end forventet.

Punkt 13: Orientering om udfordringer med kapaciteten på det specialiserede socialområde

27.06.08-A00-4-16

Resume

I denne sag bliver der orienteret om udfordringer i forhold til kapaciteten i tilbuddene på det specialiserede socialområde.

1. Udviklingshæmmede borgere fra 18 år med stort/fuldstændigt behov for indsatser i form af praktisk og personlig hjælp, pleje og omsorg på døgnbasis

Tilbud til målgruppen: Hovedsageligt Munkehatten (45 døgnpladser)

Borgerne i målgruppen har behov for, at tilbuddet er fysisk indrettet med plads til alle former for hjælpemidler. Personalet skal være tværfagligt sammensat for at kunne håndtere pædagogiske, praktiske og sundhedsfaglige udfordringer. Det er nødvendigt, at der bliver ydet hjælp og tilsyn døgnet rundt.

Af historiske og kapacitetsmæssige årsager køber forvaltningen pladser til målgruppen i andre kommuner og i regionale tilbud (anslået ca. 50 borgere).

Der er aktuelt 8 borgere på venteliste til Munkehatten. Forventningen er, at yderligere 4-5 borgere vil efterspørge et botilbud på Munkehatten.

2. Ældre udviklingshæmmede med stigende, aldersbetinget støtte – og plejebehov

Tilbud til målgruppen: Fælledvej (18 pladser)

Generelt for målgruppen gælder, at de har boet i støttecentre eller bofællesskaber med ligestillede og med personalestøtte.

Udfordringen er, at der ikke er pladser nok til antallet af borgere i målgruppen. Konsekvensen er, at der ikke bliver optaget nye borgere i det tempo, der er behov for det.

Det manglende borgerflow betyder også, at mindre indgribende tilbud til målgruppen oplever, at der ikke bliver optaget nye borgere i det tempo, der er behov for det.

Aktuelt er der 3 borgere på venteliste til Fælledvej.

3. Borgere med autisme

Tilbud til målgruppen:

- Tornhuset på Tornbjergvej (12 pladser)
- Tornhuset på Brunsegårdsvej (18 pladser)
- Tornhuset på Hvedevangen (9 pladser)
- Internt dagtilbud på Tornbjergvej og Brunsegårdsvej
- Dagtilbudspladser på CSD/Udsigten
- Støttecenterpladser i Blangstedgårds-området

Der er aktuelt 4 borgere på venteliste til Tornhuset. Derudover er der kendskab til mindst 4 borgere, hvor forvaltningen forventer, at de vil efterspørge et botilbud på Tornhuset inden for 2 år.

Forvaltningen forventer ikke, at de rehabiliterende indsatser på Tornhuset vil skabe et flow, der giver plads til nye borgere i det omfang, det er nødvendigt. Det betyder, at nye og unge borgere med autisme ikke kan få det nødvendige tilbud, da der ikke er pladser nok på de eksisterende tilbud.

4. Afledte konsekvenser af Fokusområde Handicap

I Fokusområde Handicap bliver der arbejdet med bevægelsen fra indgribende tilbud til mindre indgribende tilbud. Arbejdet har skabt en utilsigtet afledt konsekvens.

Tilgangen til de mindst indgribende tilbud på handicapområdet er øget markant. Borgere står nu i vid udstrækning på venteliste. Det betyder, at borgerne ikke kan få igangsat den nødvendige støtte på et mindre indgribende tilbud inden for en overskuelig tidsfrist.

Ventelisten er øget fra 5 til ca. 16 borgere. Tiden fra opskrivning på venteliste til igangsætning af støtte er øget fra 1-2 måneder til 4-6 måneder.

Det betyder, at borgere der befinder sig i indgribende tilbud og er klar til at bevæge sig til selvstændig bolig, bliver boende i det indgribende tilbud. Dermed optager de en plads for andre, der kunne have behovet for pladsen.

5. Den videre proces

Som beskrevet i ovenstående har forvaltningen en række konkrete udfordringer. Forvaltningen har derfor igangsat et arbejde, som skal søge løsninger på udfordringerne. Det vil blandt andet ske ved at analysere på mulighederne for at udvide kapaciteten i eget regi. Samt undersøge muligheden for at ændre på strukturen på handicapområdet- og senhjerneskadeområdet, hvor der er flere tilbud med meget få pladser.

Punkt 14: Orientering om fællesspisninger, som har skullet bidrage til at øge kendskabet til Byens Køkken

27.36.24-A00-1-16

Resume

I denne sag bliver der orienteret om de fællesspisninger, som har skullet bidrage til at øge kendskabet til Byens Køkken. Sagen skal ses i sammenhæng med sagen vedrørende forslag til målgruppen for "den varme rute", da et af forslagene vedrører fællesspisninger.

Baggrund for fællesspisninger

Fællesspisningerne blev iværksat på baggrund Brian Lauridsens (udvalgsmedlem) forslag om at lave indsatser, som dels skulle give Byens Køkken en mulighed for at få input fra deres kunder. Dels skulle give de borgere, som bor i eget hjem et incitament til at komme ud og mødes med andre mennesker over et fælles måltid samtidig med, de får et kendskab til det lokale plejecenter og forvaltningen.

Udvalget blev orienteret om ovenstående på udvalgsmødet den 5/4 2016.

Erfaringer med fællesspisninger

Forvaltningen har gennemført fællesspisninger i seniorhuset og på tre plejecentre (Havebæk 1, Hjallesø og Frederiksbroen).

Overordnet er konklusionen, at det har været en god oplevelse for deltagerne. Det har dog været et dyrt tiltag i forhold til antallet af deltagere. Hvis arrangementerne skal fortsætte anbefales det, at formen retænkes. Frivillige i Venneforeninger og andre frivillige-foreninger kunne for eksempel involveres i stedet.

Seniorhuset

I seniorhuset var målgruppen borgere, der bor i eget hjem, og som kunne have gavn af at deltage i en fællesspisning (for eksempel med henblik på at forebygge ensomhed). Borgerne behøvede ikke at være visiteret til madservice.

Der blev gennemført tre fællesspisninger i perioden juni til september 2016. Interessen for arrangementet har været stor. Der var 40-70 deltagere pr. gang.

I forbindelse med fællesspisningerne har der været underholdning og foredrag. Forvaltningen vurderer, at det har haft stor værdi for deltagerne.

De tre plejecentre

Til fællesspisningerne på plejecentrene har målgruppen været borgere fra nærområdet, som er visiteret til madservice. Der har været tilmeldt 20 borgere i alt. Heraf var der 11 borgere, der deltog.

Forvaltningens erfaring er, at det kræver dialog med borgeren at få borgeren til at deltage i en fællesspisning på et plejecenter. Dette fordi, det kan være et stort skridt for borgeren at komme ind på et plejecenter. Dels kan det være svært for borgeren at overvinde fordomme i forhold til at komme på et plejecenter. Dels kræver det mod at komme ind i et fælleskab med andre ældre.

Forvaltningens oplevelse har været, at de borgere, som har deltaget har haft en god oplevelse og ønsker at komme igen.

Kort om Byens Køkken

Byens Køkken leverer som udgangspunkt mad til borgere, der er visiteret til mad. Som konsekvens af kommunalfuldmagten må Byens Køkken ikke være i konkurrence med private.

Punkt 15: Orientering om beboerbetaling på det specialiserede socialområde

27.06.08-A00-4-16

Resume

I denne sag bliver der orienteret om status på beboerbetalingen på det specialiserede socialområde. Sagen følger op på den orientering, som udvalget fik den 7/6 2016.

Socialtilsyn Syd har præciseret lovgivningen i forhold til beboerbetalingen på det specialiserede socialområde, som alle kommuner i Region Syddanmark herefter skal rette sig efter.

Præciseringen af lovgivningen betyder, at handlekommunerne fra 2017 selv skal beregne borgernes husleje samt opkræve borgernes egenbetaling til husleje og madservice. Tidligere blev det afregnet mellem botilbud og borger. Derudover skal handlekommunen fastsætte minimumsrådighedsbeløbet. Det er med til at ensarte serviceniveauet for alle Odense-borgere. Endelig bliver handlekommunerne pålagt en ekstra administrativ opgave.

Ovenstående gælder alle kommuner i Region Syddanmark, og som derfor har tilsvarende udfordringer som Odense Kommune.

Konsekvenser for alle Odense-borgere

I dag opkræver forvaltningen et tillæg for madfremstilling på plejecenterområdet og for ca. 50 borgere på det specialiserede socialområde. Af hensyn til retssikkerheden og et ensartet serviceniveau skal der fremadrettet også opkræves et tillæg for madfremstilling for de resterende borgere på det specialiserede socialområde, der modtager madserviceordninger.

For de borgere, som herefter bliver visiteret til en madserviceordning, vil det få negative økonomiske konsekvenser. Forvaltningen vender tilbage med omfanget og konsekvenser for de berørte borgere, når alle borgere er visiteret. Borgere på kontanthjælp vil ikke blive berørt på grund af Odense Kommunes princip om minimumsrådighedsbeløb.

Konsekvenser for Odense-borgere i Odense-tilbud

For de 138 borgere i botilbud efter § 107/108 samt de 389 borgere i botilbud efter Lov om Almene boliger sker der ikke de store ændringer i forhold til opkrævning af husleje og el/varme.

Konsekvenser for Odense-borgere i udenbys tilbud, hvor Odense Kommune er handlekommune

For de 226 borgere i et botilbud (§ 107/108) uden for Odense Kommune, skal Odense Kommune opkræve for husleje og el/varme samt visitere til og opkræve for madserviceordning. For de 68 borgere i botilbud efter Lov om Almene boliger (§ 105) skal Odense Kommune visitere til og opkræve for madserviceordning.

Konsekvenser for udenbys borgere i Odense tilbud, hvor Odense Kommune ikke er handlekommune

For de 25 borgere i et § 107/108 botilbud skal handlekommunen beregne og opkræve for husleje og el/varme samt visitere til og opkræve for madserviceordning. For de 58 borgere i et § 105 botilbud skal handlekommunen opkræve for madserviceordning. Denne opgave fritages Odense Kommune hermed for.

Spørgsmål & svar

Hvad er Socialtilsyn Syd?

Socialtilsyn Syd godkender og fører driftstilsyn med blandt andet sociale tilbud i Region Syddanmark.

Hvad er en handlekommune?

Den kommune, som en borger befinder sig i og henvender sig til for at få hjælp, har handleforpligtelsen og bliver kaldt handlekommunen. Borgerens opholdskommune vil i de fleste tilfælde også være handlekommune. De tilfælde, hvor opholdskommunen ikke har handleforpligtelsen er for eksempel, når borgeren er i et botilbud i en anden kommune.

Hvad er en madserviceordning?

Overordnet er der to typer af ordninger. I den første type af ordning deltager borgeren ikke aktivt i kosttilberedningen. Det er personalet, der forestår tilberedningen af maden enten i et storkøkken eller i tilbuddets køkken. Borgerens eventuelle deltagelse skal ses som en aktivitet og ikke som læring.

I den anden type af ordning er borgerens deltagelse aktiv og med et rehabiliterende sigte. Borgeren skal lære at lave maden selv. Personaledeltagelsen er støttende og midlertidig. Borgeren indkøber selv råvarer med eller uden midlertidig støtte fra personale.

Punkt 16: Opfølgning på spørgsmål fra udvalgsmedlem vedr. forvaltningens brugertidsprocent (ATA-tid)

00.01.00-A00-11-15

Resume

I denne sag følger Ældre- og Handicapforvaltningen op på et udvalgsmedlems spørgsmål om, hvad brugertidsprocenten er i Ældre- og Handicapforvaltningen.

Brugertidsprocenten er et udtryk for den direkte andel af tid i hjemmet hos modtagerne i forhold til den samlede tid, som leverandøren af personlig og praktisk hjælp bruger. En tidligere betegnelse for brugertiden var ATA-tid (ansigt-til-ansigt).

I tabellen er opgjort,

- hvad brugertidsprocenten (BTP) var i den tidligere organisering (opgjort i 2014).
- hvad brugertidsprocenten (BTP) er i den nuværende organisering (opgjort i 2016).
- hvad brugertidsprocenten (BTP) bliver, hvis forvaltningen indfrier sin målsætning som følge af justeringen af organisationen.

Tabel – Brugertidsprocenten i hjemmeplejen (ca.)

Forløb	BTP i den tidligere organisering	BTP i den nuværende organisering	BTP i den kommende organisering (målsætning)
Forløb Fysisk Funktionsnedsættelse	58%	49%	53%
Forløb Vedvarende Sygdomsudvikling	62%	52%	57%
Forløb Erhvervet hjerneskade	67%	55%	62%
Forløb Sindslidelse	59%	47%	54%

Ifølge KL er der på landsplan ikke en gennemsnitlig BTP, da grundlaget for beregning af BTP varierer mellem kommunerne.

Punkt 17: Aktuelle sager

00.01.00-A00-11-15

Resume

1. Referat af kontaktudvalgsmøde på Marienlund Plejecenter den 22. september 2016.
2. Referat af kontaktudvalgsmøde på Tornhuset den 29. september 2016.
3. Orientering om frikommuneforsøgene.
4. Invitation fra Seniorhuset til CabaRy – ”Kan man det?” tirsdag den 22. november 2016.

Bilag

Referat af kontaktudvalgsmøde på Marienlund Plejecenter den 22. september 2016

Referat af kontaktudvalgsmøde på Tornhuset 290916